

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur och om ändring av informationssamhällsbalken

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur och om ändring av informationssamhällsbalken (RP 116/2015 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Kommunikationsutskottet (KoUB 3/2016 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om sambyggnad och samutnyttjande av kommunikationsnät, energinät, trafiknät och vattentjänstnät. Lagen tillämpas endast om en av parterna i samarbetet är ett kommunikationsnät. I denna lag föreskrivs det också om lämnande av information till den centrala informationspunkten.

Om informationssamhällsbalken (917/2014) eller lagen om stöd för byggande av bredband i glesbygdsområden (1186/2009) innehåller bestämmelser som avviker från denna lag, ska de bestämmelserna tillämpas i stället för denna lag.

Denna lag tillämpas inte på sådana nättaktörer vars verksamhet riktar sig till ett litet antal användare och är geografiskt begränsad samt ekonomiskt mindre betydelsefull. Denna lag tillämpas inte heller på säkerhetsnätsverksamhet som hör till tillämpningsområdet för lagen om verksamheten i den offentliga förvaltningens säkerhetsnät (10/2015).

Riksdagens svar RSv 22/2016 rd

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *kommunikationsnät* nät som avses i 3 § 39 punkten i informationssamhällsbalken,
- 2) *energinät* gas- och elnät, nät för värme och kyla samt andra liknande nät,
- 3) *trafiknät* landsvägar, gator, enskilda vägar, järnvägar, hamnar och flygplatser samt andra liknande trafikområden,
- 4) *vattentjänstnät* spillvattennät och avloppsnät för dagvatten,
- 5) *fysisk infrastruktur* strukturer, konstruktioner och byggnader samt delar av sådana, som är avsedda att rymma delar av ett nät utan att de själva blir en aktiv del av nätet,
- 6) *näaktör* en ägare eller innehavare av ett nät som omfattas av lagens tillämpningsområde eller av fysisk infrastruktur i anslutning till ett sådant, eller ett teleföretag, dock inte bostadsaktiebolag, ömsesidiga fastighetsaktiebolag eller därmed jämförbara sammanslutningar,
- 7) *kritisk infrastruktur* fysisk infrastruktur, nät eller delar av dessa för vilka gäller att ett äventyrande av dem skulle kunna förorsaka betydande allmän fara eller försvagad nationell säkerhet.

3 §

Samutnyttjande

En näaktör är skyldig att på skriftlig begäran av en annan näaktör överlåta nyttjanderätten till sin fysiska infrastruktur på rättvisa och skäliga villkor. Näaktören ska i begäran definiera projektet och dess tidsramar samt vilka delar av nätet som behövs. Om begäran inte är tillräckligt specificerad, ska näaktören utan dröjsmål be den näaktör som framställt begäran att komplettera begäran. En näaktör får vägra upplåta nyttjanderätt till sin fysiska infrastruktur endast på någon av följande grunder:

- 1) den fysiska infrastrukturen är inte tekniskt lämplig för samutnyttjande,
- 2) näaktörens eget bruk och rimliga framtida behov,
- 3) den allmänna eller nationella säkerheten äventyras,
- 4) andra tjänster som tillhandahålls i samma fysiska infrastruktur äventyras.

En näaktör ska skriftligen besvara en begäran som avses i 1 mom. inom en månad från det att begäran mottogs samt motivera sin eventuella vägran. Om näaktören vägrar att upplåta nyttjanderätt till sin fysiska infrastruktur eller låter bli att besvara en begäran om nyttjanderätt inom ovannämnda tidsfrist, eller om en överenskommelse om villkoren för nyttjanderätten inte har nåtts inom två månader från det att begäran om nyttjanderätt mottogs, kan den näaktör som framställt begäran föra ärendet till Kommunikationsverket för avgörande.

Om begäran om nyttjanderätt gäller en fysisk infrastruktur som är belägen på en tredje parts område, svarar den som framställt begäran för att skaffa den nyttjanderätt som behövs.

Riksdagens svar RSV 22/2016 rd

4 §

Sambyggnad

En nättaktör ska tillgodose en annan nättaktörs begäran om sambyggnad av fysisk infrastruktur och sambyggnad av nät på rättvisa och skäliga villkor. Begäran ska framställas skriftligen och specificerat. En skälig begäran ska tillgodoses, om inte sambyggnaden

1) leder till ökade kostnader för nättaktörerna jämfört med om infrastrukturen eller nätet byggs separat,

2) gäller ett mindre byggprojekt, eller

3) äventyrar nätets säkerhet eller användningen av nätet för det avsedda ändamålet.

Begäran om sambyggnad ska lämnas in i ett så tidigt skede som möjligt och senast en månad innan ansökan om tillstånd för projektet lämnas till den behöriga myndigheten.

Om inte annat avtalas ska kostnaderna för sambyggnaden delas mellan nättaktörerna i förhållande till de uppskattade kostnaderna om infrastrukturen eller nätet skulle ha byggts separat.

Vägrar en nättaktör tillgodose en annan nättaktörs begäran om sambyggnad, eller har en överenskommelse om villkoren inte nåtts inom en månad från det att begäran om sambyggnad togs, kan den nättaktör som framställt begäran föra ärendet till Kommunikationsverket för avgörande.

5 §

Central informationspunkt

Kommunikationsverket ska se till att det finns en lättanvänd och informationssäker central informationspunkt, genom vilken det utan obefogat dröjsmål och i digital form lämnas information om

1) nätets fysiska infrastruktur,

2) planerade byggarbeten,

3) tillståndsförfaranden som gäller byggande,

4) positionen för kablar, rören och liknande aktiva delar av nätet.

Information behöver dock inte lämnas till den del lämnandet kan anses äventyra

1) nätets informationssäkerhet,

2) allmän eller nationell säkerhet,

3) företags- och affärshemligheter.

Bestämmelser om avgifter som tas ut för lämnande av information enligt 1 mom. 1—3 punkten finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Omprövning av ett beslut som avses i 2 mom. får sökas hos Kommunikationsverket. Bestämmelser om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

6 §

Ordnande av den centrala informationspunktens verksamhet

Kommunikationsverket kan sköta de uppgifter som avses i 5 § 1 mom. självt eller skaffa dessa tjänster hos en utomstående tjänsteleverantör, förutsatt att de uppgifter som överförs på tjänste-

Riksdagens svar RSv 22/2016 rd

leverantören är av teknisk och biträdande art. En tjänsteleverantör får inte i sin övriga affärsverksamhet utnyttja information som tjänsteleverantören tagit del av vid fullgörandet av uppgifterna.

På personer som är anställda hos en tjänsteleverantör tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppgifter i enlighet med 5 § 1 mom. Personer som är anställda hos en tjänsteleverantör ska, när de utför uppgifter i enlighet med 5 § 1 mom., iaktta vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), förvaltningslagen, arkivlagen (831/1994), språklagen (423/2003) och samiska språklagen (1086/2003). Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

7 §

Informationsskyldighet

En nättaktör ska genom den centrala informationspunkten i digital form och utan obefogat dröjsmål tillhandahålla den information som avses i 5 § 1 mom. och ändringar i informationen.

En nättaktör ska vid behov lämna den information om sin egen verksamhet som avses i 5 § 1 mom. direkt på skriftlig begäran av en annan nättaktör. Informationen ska lämnas på rättvisa och skäliga villkor inom två månader från det att den skriftliga begäran mottogs. Nättaktören kan vägra lämna informationen på de grunder som avses i 5 § 2 mom. Ett offentligt samfund är inte skyldigt att digitalisera information som avses i 5 § 1 mom.

Ett offentligt samfund som förfogar över information som avses i 5 § 1 mom. i digital form ska genom den centrala informationspunkten tillgängliggöra informationen och ändringar i den inom två månader från det att informationen mottogs, om informationen inte annars finns att tillgå genom den centrala informationspunkten. Tidsfristen kan förlängas med högst en månad om det behövs för att säkerställa att informationen är tillförlitlig.

Om det uppstår en tvist beträffande skyldigheterna enligt denna paragraf får den vars rättigheter eller intressen ärendet gäller föra ärendet till Kommunikationsverket för avgörande.

8 §

Undantag från informationsskyldigheten

Den informationsskyldighet som anges i 7 § gäller inte sådan fysisk infrastruktur som inte lämpar sig för samutnyttjande och inte heller kritisk infrastruktur.

9 §

Undersökningar på plats

En nättaktör ska på skriftlig begäran av en annan nättaktör vid behov tillåta sådana undersökningar på plats som gäller specifika delar av dess fysiska infrastruktur. Nättaktören kan vägra tillåta undersökningar på plats på de grunder som avses i 5 § 2 mom.

Begäran ska besvaras skriftligen inom en månad från det att en begäran enligt 1 mom. mottogs.

Om det uppstår en tvist beträffande skyldigheterna enligt denna paragraf får den vars rättigheter eller intressen ärendet gäller föra ärendet till Kommunikationsverket för avgörande.

Riksdagens svar RSv 22/2016 rd

10 §

Tillsyn och avgörande av meningsskiljaktigheter

Kommunikationsverket har till uppgift att utöva tillsyn över efterlevnaden av denna lag samt bestämmelser som utfärdats och beslut som meddelats med stöd av den, om inte något annat föreskrivs i denna lag. Kommunikationsverket ska främja samarbetet mellan nättaktörer och sträva efter att i första hand genom medling lösa meningsskiljaktigheter mellan nättaktörerna. Kommunikationsverket ska, med undantag för under exceptionella förhållanden, fatta beslut i ärenden som avses i 3 § inom fyra månader från det att ärendet blev anhängigt och i ärenden som avses i 4, 7 och 9 § inom två månader från det att ärendet blev anhängigt.

Om någon bryter mot denna lag eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av den, kan Kommunikationsverket ålägga denne att inom en skälig tid rätta till felet eller försummelsen. Beslutet kan förenas med vite eller med hot om att verksamheten helt eller delvis avbryts eller att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad. Bestämmelser om vite, hot om avbrytande och hot om tvångsutförande finns i viteslagen (1113/1990).

11 §

Expertgrupp till stöd vid tvistlösning

Kommunikationsverket ska tillsätta en expertgrupp med uppgift att biträda Kommunikationsverket vid avgörande av meningsskiljaktigheter. I arbetsgruppen ska finnas representanter för de sektorer som är viktiga med tanke på de nät som avses i 1 § 1 mom. och de sektorer som är viktiga med tanke på tillämpningen av denna lag, samt för myndigheterna inom dessa sektorer.

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har Kommunikationsverket, trots sekretessbestämmelserna, rätt att till arbetsgruppens medlemmar lämna ut behövlig information, om informationen är nödvändig för skötseln av gruppens uppgifter och inte innehåller konfidentiella meddelanden eller förmedlingsuppgifter.

På arbetsgruppens medlemmar tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter uppgifter som avses i denna paragraf. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

12 §

Kommunikationsverkets rätt att få information

Kommunikationsverket har, när det fullgör uppgifter enligt denna lag, rätt att trots sekretessbestämmelserna få den information som verket behöver för att fullgöra sina uppgifter av dem vilkas rättigheter och skyldigheter denna lag gäller samt av aktörer som handlar för deras räkning.

Informationen ska lämnas ut avgiftsfritt, utan obefogat dröjsmål och i den form som myndigheten begärt.

Riksdagens svar RSV 22/2016 rd

13 §

Kommunikationsverkets rätt att meddela föreskrifter

Kommunikationsverket får meddela närmare tekniska föreskrifter om den i 7 § avsedda informationens minimiinnehåll, digitala form och om interoperabiliteten och informationssäkerheten hos de system som behövs för behandling och överföring av informationen.

14 §

Besvär

Omprövningsbeslut och andra beslut som Kommunikationsverket fattat får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Kommunikationsverket har rätt att anföra besvär över ett sådant beslut av förvaltningsdomstolen genom vilket förvaltningsdomstolen har ändrat eller upphävt ett i 1 mom. avsett beslut av Kommunikationsverket.

Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

15 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 . De uppgifter som avses i 5 § 1 mom. ska dock finnas tillgängliga via den centrala informationspunkten först den 1 januari 2017.

Lag

om ändring av informationssamhällsbalken

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i informationssamhällsbalken (917/2014) 111 och 249 § samt
fogas till lagen en ny 249 a § som följer:

111 §

Nyttjanderätt till fastigheters och byggnaders interna nät

Bostadsaktiebolag, fastighetsaktiebolag och med dem jämförbara sammanslutningar som äger eller administrerar en fastighets interna eller flera fastigheters gemensamma fasta kommunikationsnät som är kopplat till ett allmänt kommunikationsnät, är skyldiga att på icke-diskrimineran-

Riksdagens svar RSv 22/2016 rd

de villkor ge det teleföretag som abonnenten har valt tillträde till icke-upptagen kapacitet av fastighetens eller fastighetsgruppens interna kommunikationsnät för förmedling av kommunikationstjänster till abonnentens terminalutrustning inom fastigheten. Det teleföretag som fått nyttjanderätt har rätt att ansluta sitt allmänna kommunikationsnät till fastighetens eller byggnadens interna kommunikationsnät.

Om en överenskommelse om nyttjanderätten inte har nåtts inom två månader från det att begäran om nyttjanderätt mottogs, kan parterna föra ärendet till Kommunikationsverket för avgörande. Kommunikationsverket ska avgöra ärendet inom två månader från det att ärendet blev anhängigt.

249 §

Planering och byggande av fastigheters och byggnaders fysiska infrastruktur och interna nät

Fastigheters och byggnaders interna kommunikationsnät som ansluts till ett allmänt kommunikationsnät ska uppfylla kraven enligt denna lag. Fastigheters och byggnaders interna kommunikationsnät ska i den mån det är möjligt planeras så att de abonnenter som avses i 111 § kan välja teleföretag.

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att den nya fastigheten eller byggnaden är utrustad med fysisk infrastruktur som stöder snabba bredbandsförbindelser fram till nätanslutningspunkten. I fastigheten eller byggnaden ska det i samband med detta byggas ett internt kommunikationsnät som stöder snabba bredbandsförbindelser och som uppfyller kraven enligt 1 mom.

Det som föreskrivs i 2 mom. ska också tillämpas på sådana betydande totalrenoveringsprojekt i fastigheten eller byggnaden som omfattar strukturella ändringar, om det i fastigheten eller byggnaden inte finns ett internt kommunikationsnät som stöder snabba bredbandsförbindelser och det är byggnadstekniskt motiverat att bygga fysisk infrastruktur och ett internt kommunikationsnät i samband med projektet.

Bestämmelserna i 2 och 3 mom. tillämpas inte på projekt som avser

- 1) småhus,
- 2) fritidsbostäder,
- 3) byggnader som ägs och huvudsakligen används av ett offentligt samfund,
- 4) byggnader där det, med beaktande av byggnadens användningsändamål och av kostnaderna för byggandet, skulle vara uppenbart oskäligt att bygga fysisk infrastruktur och ett internt kommunikationsnät som stöder snabba bredbandsförbindelser.

Kommunikationsverket får meddela föreskrifter om

- 1) de tekniska egenskaper hos kommunikationsnät som ska beaktas vid planeringen av näten samt utformningen av och innehållet i planeringsdokumenten,
- 2) tekniska anslutningspunkter i kommunikationsnäten,
- 3) de tekniska krav som ska ställas på sådan fysisk infrastruktur i fastigheter och byggnader som stöder snabba bredbandsförbindelser samt konstaterande av dessa krav och av fastigheters och byggnaders existerande interna kommunikationsnäts prestanda,
- 4) andra tekniska arrangemang som kan jämföras med dem som nämns i 1—3 punkten och som har betydelse för administreringen av fastigheters och byggnaders interna kommunikationsnät.

Riksdagens svar RSV 22/2016 rd

249 a §

Teleföretags skyldigheter när det gäller fastigheters och byggnaders interna nät

Ett teleföretag får inte förutsätta att byggande, installation och underhåll av sådana interna kommunikationsnät i fastigheter och byggnader som är avsedda att anslutas till ett allmänt kommunikationsnät (*teleentreprenad*) får utföras endast av en teleentreprenör som valts av teleföretaget.

Ett teleföretag får inte förutsätta att en fastighets eller byggnads interna kommunikationsnät ansluts till teleföretagets kommunikationsnät så att det begränsar administreringen av fastighetens interna kommunikationsnät och möjligheten att välja teleföretag.

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 249 § 2 och 3 mom. tillämpas dock först på sådana byggprojekt och totalrenoveringsprojekt för vilka ansökan om bygglov har lämnats in den 1 januari 2017 eller därefter.

Helsingfors 29.3.2016

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare